

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-110

2.2.2026

Storebrand Forsikring AS

Motorvogn

Bilbrann – uriktige opplysninger ved tegning om bruken - fal. § 4-2, jf. § 4-1 – skjult handlingsklausul.

Sikrede meldte om brannskade på sin bil etter at kjøretøyet skal ha tatt fyr mens det sto på tomgang. Bilen var forsikret med privat delkaskoforsikring som dekket brannskade. Det var en forutsetning etter vilkårene og forsikringsbeviset at kjøretøyet ikke ble brukt som budbil- eller annen næringsvirksomhet. Under foretakets utredning opplyste sikrede at bilen ble brukt i omfattende budbilvirksomhet, herunder levering av bildeler og mat, med tolv timers daglig bruk og 200–300 kjørte kilometer per dag. Det var kun en mindre del av kjøringen som var privat. Foretaket avsto kravet og sa opp forsikringsavtalen med begrunnelse at sikrede hadde gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger ved tegningen, og at korrekt informasjon om næringsbruken ville medført at forsikringsavtalen ikke ble inngått. Sikrede bestred avslaget og anførte at han hadde gitt riktige opplysninger, at betegnelsen privatforsikring etter hans forståelse kun gjaldt hvem som sto som forsikringstaker, og at han ikke var kjent med at budbilbruk var av betydning for dekningen. Foretaket fastholdt avslaget og gjorde gjeldende at næringsbruk utgjorde et vesentlig risikomoment som sikrede måtte opplyse om og korrigere, og at brudd på opplysnings- og korrigeringsplikten ga grunnlag for å avslå erstatning og si opp avtalene. Nemnda kom til at foretaket ikke kunne avslå sikredes erstatningskrav, og viste til at foretaket skulle ha lagt inn spørsmål om bruken av bilen i forbindelse med at forsikringen ble tegnet. Nemnda bemerket videre at forutsetningen i avtale om at kjøretøyet «ikke brukes til utleie, budbil (...) eller annen næringsvirksomhet som ikke er avtalt med selskapet», var i strid med fals preceptoriske vern, og at ansvarsbegrensningen om at «skader som inntreffer når kjøretøyet benyttes til næringsvirksomhet dersom ikke annet er avtalt med selskapet», hadde karakteren av en skjult handlingsklausul.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter brannskade på bil.

Sikrede har delkaskoforsikring som ifølge pkt. 3.3.1 dekker brannskade. Pkt. 4.16 inneholder følgende ansvarsbegrensning:

skader som inntreffer når kjøretøyet benyttes til næringsvirksomhet dersom ikke annet er avtalt med selskapet.

Forsikringsbeviset av 6.7.24 angir følgende:

Forutsetninger:

Kjøretøyet brukes ikke til utleie, budbil, taxi/persontransport mot betaling eller annen næringsvirksomhet som ikke er avtalt med selskapet.

Sikrede tegnet 5.7.24 forsikring hos foretaket på kjøretøyet sitt. Forsikringen ble tegnet som privat bilforsikring med delkasko og ubegrenset kjørelengde, og ble inngått via foretakets nettløsning.

Sikrede meldte 31.12.24 om skade etter at bilen skal ha tatt fyr mens den sto på tomgang. Sikrede opplyste at kjøleviften plutselig begynte å brenne, og at sikrede deretter kjørte bilen til et verksted. Verkstedet takserte skadene til kr 62 572,50. Som følge av at skaden gjaldt brann, innhentet foretaket skademelding og bekreftelse på politianmeldelse, før saken ble sendt til utredning.

Sikrede opplyste under utredningen at han brukte kjøretøyet til budbilvirksomhet, herunder kjøring av bildeler for verksteder på dagtid og levering av mat for Foodora og Wolt på kveldstid. Sikrede opplyste at han kjørte mellom 200 og 300 kilometer daglig, at han hadde drevet virksomheten siden 2020, og at 5–10 % av kjøringen gjaldt privat bruk. Sikrede opplyste videre at bilen ble benyttet i enkeltpersonforetaket som han drev, og at bilen ikke var registrert på foretaket, men brukt i virksomheten.

Sikrede bekreftet 11.2.25 overfor utreder at bilen ble brukt til budbilvirksomhet om lag tolv timer daglig. Foretaket avdekket samtidig at sikrede 17.1.25 hadde tegnet forsikring på et annet kjøretøy også med ubegrenset kjørelengde, og at sikrede benyttet bilen i samme budbilvirksomhet.

Foretaket sa opp sikredes avtaler og avslo erstatningskrav den 18.2.25 med begrunnelse om at han ga uriktige eller ufullstendige opplysninger i forbindelse med tegning av forsikringen, og at sikrede var mer enn lite å legge til last for de uriktige opplysningene. Foretaket opplyste om at opplysningene medførte at sikrede fikk en forsikringsavtale sikrede ellers ikke ville ha fått.

Sikrede klaget på avgjørelsen 3.3.25 med begrunnelse om at han hadde gitt riktige opplysninger. Foretaket opprettholdt sitt avslag 6.5.25 med den samme begrunnelsen som tidligere.

Saken ble brakt inn til Finansklagenemnda 6.5.25.

Sikrede bestrider at det er grunnlag for avslag og oppsigelse og anfører at alle opplysninger som ble gitt ved tegning av forsikringen er korrekte, og at foretakets påstand om uriktige eller ufullstendige opplysninger er ubegrunnet. Forsikringen ble tegnet som privat bilforsikring via nettløsning. Han mener betegnelsen «privatforsikring» kun gjelder hvem som står som forsikringstaker, ikke hvordan bilen brukes. Etter sikredes oppfatning har bilens bruksformål ingen betydning for forsikringsdekningen så lenge kjørelengden er riktig angitt, og sikrede viser til andre foretaks vilkår for å underbygge dette.

Sikrede anfører at han ikke kjente til at budbilbruk kunne være et forhold av vesentlig betydning, og at sikrede derfor ikke hadde noen plikt til å gi ytterligere opplysninger eller korrigere noe i ettertid. Sikrede oppgir at han, i likhet med mange forsikringstakere, ikke leste vilkårene i detalj, og viser til fal. § 1B-1 om at forsikringsdistributøren skal avklare kundens behov før avtalen inngås. Etter sikredes vurdering burde foretaket ha stilt spørsmål om næringsbruk dersom dette var avgjørende for risikovurderingen.

Foretaket avviser ansvar og sier opp sikredes forsikringer og anfører at forsikringsavtalen er tegnet på feil forutsetninger, og at bruken av bilen til daglig budbilvirksomhet utgjør et vesentlig risikomoment som skulle vært opplyst om både ved tegning og senere. Foretaket viser til at forsikringsbeviset tydelig angir at kjøretøyet ikke kan brukes til budbil eller annen næringsvirksomhet uten særskilt avtale, og at vilkårene pålegger sikrede å opplyse om alle forhold som kan påvirke risikoen, samt å korrigere tidligere opplysninger. Foretaket anfører at næringsbruk innebærer vesentlig høyere skaderisiko enn privat bruk, og at foretaket derfor ikke ville ha tegnet forsikringen dersom korrekt bruk hadde vært opplyst. Foretaket viser til at sikrede har drevet budbilvirksomhet siden 2020 og selv opplyst at 90–95 % av kjøringen gjelder næring, og mener sikrede måtte forstå at dette ikke kunne dekkes av en ordinær privatforsikring. Foretaket fastholder at opplysnings- og korrigeringsplikten er brutt, og at dette gir grunnlag for å avslå kravet

i sin helhet og videre si opp avtalene.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er uten ansvar pga. svikaktig brudd på opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. forsikringsavtaleloven § 4-2, jf. § 4-1.

Fal. § 4-1 angir:

I forbindelse med inngåelsen eller fornyelse av en forsikringsavtale kan forsikringsforetaket be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for dets vurdering av risikoen. Forsikringstakeren skal gi riktige og fullstendige svar på foretakets spørsmål. Forsikringstakeren skal også av eget tiltak gi opplysninger om særlige forhold som han eller hun må forstå er av vesentlig betydning for foretakets vurdering av risikoen. Ved innhenting av helseopplysninger gjelder § 13-1, § 13-1 a, § 13-1 b og § 13-1 c tilsvarende.

Blir forsikringstakeren klar over at han eller hun har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, skal forsikringstakeren uten ugrunnet opphold melde fra til forsikringsforetaket om dette.

Etter fal. § 4-1 første ledd skal forsikringsforetaket stille spørsmål om de forhold som har betydning for risikovurderingen, og foretaket har bevisbyrden for hvilke spørsmål som ble stilt og hvilke svar som ble gitt. Sikrede har forklart at det på foretakets nettløsning – i motsetning til fremlagt nettløsning fra Tryg – ikke fremgikk noe krav om at bilen var i privat bruk og eie. Dette er ikke bestridt av foretaket. Nemnda legger derfor til grunn at sikrede ikke ble spurt om dette ved tegningen.

Forsikringstakeren skal også ifølge fal. § 4-1 første ledd tredje punktum av eget tiltak gi opplysninger om særlige forhold som han eller hun må forstå er av vesentlig betydning for foretakets vurdering av risikoen.

Særlige forhold relaterer seg til en spesiell risiko hos sikrede som man ikke kan forvente at foretaket skal spørre om, jf. Wilhelmsen i Karnov Lovkommentar note 5 til § 4-1. Nemnda kan ikke se at bruk av privat eiet bil i næringsvirksomhet utgjør et forhold som foretaket ikke kan forventes å spørre om, jf. at foretaket selv har regulert denne risikoen i vilkårene. Foretaket skulle derfor lagt inn spørsmål om dette i forbindelse med at forsikringen ble tegnet.

Det fremgår av forsikringsbeviset at avtalen er inngått med uttrykkelig forutsetning om at kjøretøyet «ikke brukes til utleie, budbil (...) eller annen næringsvirksomhet som ikke er avtalt med selskapet».

Bestemmelsene i fal. er preseptoriske. Foretaket kan ikke komme rundt spørsmålene om opplysningsplikt ved å innta forutsetninger om faktiske forhold i forsikringsbeviset uten å stille spørsmål om dette. En forutsetning for forsikringen har karakter av en warranty – dvs. at forsikringstaker garanterer for at visse forhold ikke er tilfelle eller ikke vil inntreffe. En slik klausul er i utgangspunktet i strid med fals preseptoriske vern, se Bull og Wilhelmsen, Forsikringsrett 2024 s. 354, FinKN 2020-652, 2024-611 og 2025-853.

Foretaket anfører at korreksjonsplikten er brutt, jf. fal. § 4-2 annet ledd. Korreksjonsplikten gjelder imidlertid kun hvis forsikringstaker har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger. Det er ikke dokumentert at sikrede her ga gale opplysninger ved inngåelsen av avtalen.

Pkt. 4.16 inneholder følgende ansvarsbegrensning:

skader som inntreffer når kjøretøyet benyttes til næringsvirksomhet dersom ikke annet er avtalt med selskapet.

Denne ansvarsbegrensningen er knyttet til bruken av kjøretøyet, og dermed i utgangspunktet til sikredes handlinger mht. bilen. Begrensningen vil derfor i hovedsak utløses av sikredes egne handlinger, og har som sådan karakter av en skjult handlingsklausul. Den skulle derfor vært

utformet som en risikoendringsklausul etter fal. § 4-6.

Nemnda kan etter dette ikke se noe grunnlag for at foretaket skal avslå ansvar i denne saken.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Eirinn Landgren (forbrukerrepresentant).